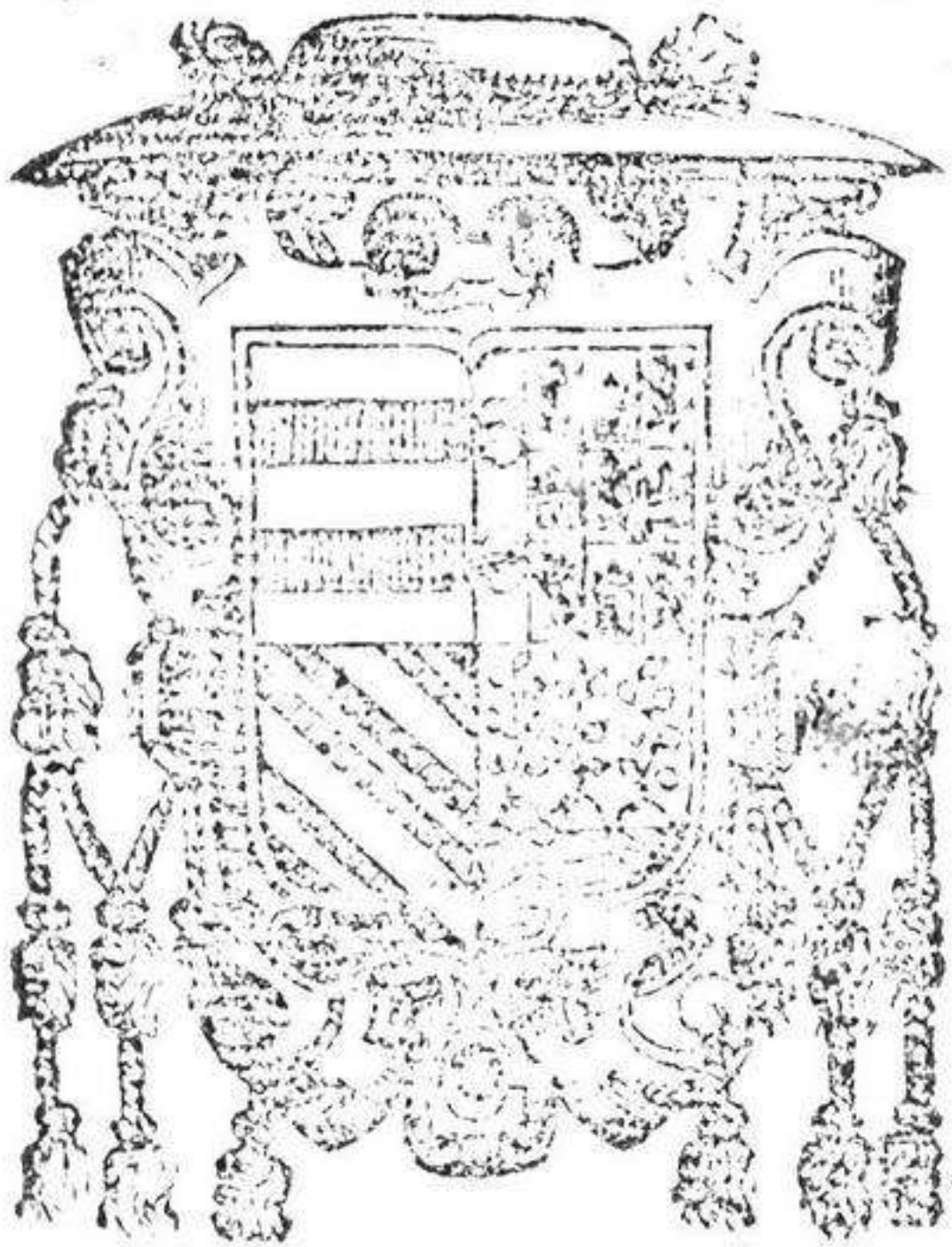

VI
9

SYNODVS
DIOECESANA
MAIORICENSIS.

Celebrata praeside Illustrissimo ac Reueren-
dissimo Dño D. IOANNNE VICH
ET MANRIQVE Dei, & Apo-
stolicæ sedis gratia Episcopo
Maioricensi. Anno 1588.

M A F O. Ex Tipographya Gabrielis
Gualp. Anno. 1589.

CONTENTA IN HOC
OPUSCULO.

¶ Epistola exhortatoria ad statum
Ecclesiarum.

¶ Professio fidei orthodoxæ.

¶ Decreta ipsius Synodi.

¶ Bulla in cæna Domini.

¶ Cassus ipsi Ep̃o. reseruati.

3

CONVOCATIO AD SY-
nodum Diœcesanam, quæ celebrabitur die
prima Septēbris currentis, & infra
dicti anni a natiuitate Dñi.

1588.

 *V*M antiqua sacrorum canonū
constitutione, nouoq; sacri vni-
uersalis Tridentini Concilij de-
creto cautum sit, vt in singulis
provincijs pro eorum more, & consuetudi-
ne Diœcesana Synodus quotannis celebretur,
quo facilius, & commodius necessita-
tibus, quæ sæpe cōtingere, & cūenire solent,
opportuna adhibeantur remedia. Nos tamē
Don Ioannes Vich & manriq; Dei, &
Apostolicæ sedis gratia Episco. Maioricē.
& Regius consiliarius etc. Tunc propter
nostri corporis infirmam valetudinem, qua
assidue laboramus, tum etiam propter ali-
quot grauissimi ponderis negotia, quæ in
hac nostra Diœcesi, non sine maximo labore
cōposuimus: hactenus, vt optauimus Synodū
celebrare nequiuimus: quia ante Synodi ce-
lebrationem totā Insulam peragrare, gre-
gisq;

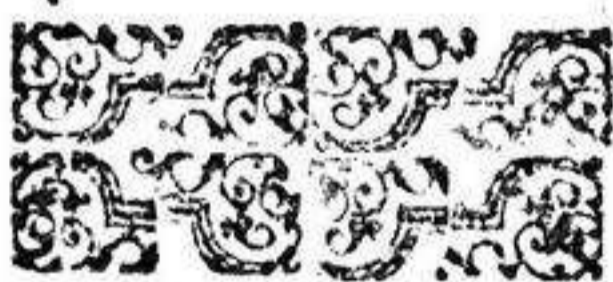
gisq; nostræ vultum agnoscere quam ferme perlustrauimus, gregēq; ipsam a Christo Domino nobis commissam quantum cum Deo possumus ea, qua decuit vigilantia visitauimus, & quæ videbantur ordinanda adhibitis ad id viris idoneis ordinauimus. Superest vt his aliquantulum curis liberati fuimus valentes ipsius tandem Synodi iam pridem celebratæ, denuo celebrationem aggrediamur diuino auspicio, vt ibi communibus votis Dei clementiam implorantes de causis ad Ecclesiam pertinentibus, de diuini cultus augmēto, de reformandis, & comprimendis excessibus, de tollendis aliquot abusi- bus, & tandem de cunctis, quæ ipsi Synodo ordinanda reteneantur, maturius tractemus. Idcirco nos dictus Episco. vos Illustres & admodum Reuerendos Dños inferiores prælatos dignitates obtinentes, Canonicos, & Capitulum, præpositos, ac venerabiles Ecclesiarum rectores, curam animarū exercentes, ac Illustres & multum Magnificos Iuratos Reipub. patres, cæterasq; seculares personas, quibus dictæ Synodo adesse conueniat hortamur, & monemus, vobisq;

in virtute

in virtute sanctæ Obedientiæ, alijsq; pœnis a Iure impositis districte præcipiendo mandamus, vt his nostris litteris perceptis personaliter aut si infirmitate, vel alio legitimo impedimento irretiti per legitimos procuratores ad nostram cathedralem Ecclesiã die 1. mensis Septemb. præsentis, et infra scripti currentis anni proxime ventura accedatis, & quilibet vestrum accedat proposituri quod vestrum cuiuslibet proponendum videatur, quodq; remedio egeat opportuno, vt decerni & prouideri valeat quod prouidendum, & decernendum videatur, alioquin vestra absentia non obstante, accusata ipsius absentia contumacia ad prædictæ Synodi celebrationẽ procedem⁹ pro vt Iuris erit. Dat. Maio. in nostro Episcop. Palatio die decima sexta mensis Augusti anno a natiuitate Domini. M. D. LXXXV III.

D. Ioannes Vich Epus. Maioricensis.

ET ipsis die, & anno fuere precedenti
 litteræ publicatæ in pulpito dictæ Eccle-
 siæ Cathedralis Sedis Maioricens. per unū
 ex venerabilibus Hebdomadarijs dictæ
 Ecclesiæ Sedis, & transumpta plura trans-
 missa per diuersos Nuntios, siue cursores
 ad Parochos foraneos, quæ in vna quaque
 eorum parrochiali, respectiue post illarum
 publicationem in Ecclesiæ valuis fuere
 affixæ, sub diuersis diebus, pro vt unicuiq;
 loco conuenit, sicut, & indicta Ecclesia Se-
 dis etiam post illarū pblicationē affixa fue-
 re, ne per quempiam ignorantia prætendi
 valeret.

IOAN-

IOANNES VICH

ET MANRIQUE DEI, ET
APOSTOLICÆ SEDIS GRA-

tia, Ep̄us Maioricens. ad suæ Diœce. cleri-

cos omnes exhortatoria Epistola &

admonitiones singulis qui-

busque ordinibus

salutares.

VOLENS veterum patrum vestigi-
js inhærerere, & eorūdem laudabi-
lem consuetudinē sequi, quam in
Cōcilijs tam generalib⁹: quā pro-
uincialib⁹, & Diœcessanis ipsi sunt secuti: Pri-
ma die huius nostræ Synodi Diœce. ver-
bo, & viua voce (quæ habet nescio quid
latentis ænergia) aliquot monitiones, quæ
mihi vtilis videbantur proponere visum fu-
it. Quas exhortatoria hac nostra præfaciun-
cula scriptis, mandare, non nullis additis
decreuimus: vt altius cordi infigantur, & te-
naci⁹ memoriæ hæreant; ne in hac parte mu-
neri meo laborioso nimiū, & sollicitudinis
pleno, ac officio pastoralis defuisse videar.

A 4

Principio

Principio vehementer opto vt frequenter vnusquisq; vestrum præclarã, ac sublimem sacerdotij dignitatem, in qua constitutus est, in memoriam reuocet, & attentè magnitudinem eius contempletur. Quo fiet, vt ab Apostolo admoniti vocatione qua estis vocati dignè ambuletis, atq; in ea constanter permaneatis. Lucem populo, verbo, & exemplo præferentes, ita vt cæteri videant opera vestra bona, & glorificent patrẽ vestrũ qui in cœlis est: decens namq; videtur, vt qui ordine, dignitate, habitu, ac professione ab alijs seiuncti sunt, præstantiori vitæ genere alios excellant. Quod seruator noster persuadere volens Matthæi cap. 5. Sacerdotes, & Ecclesiæ ministros iam nomine salis, iam lucis, iam ciuitatis in eminentiori loco positæ, insigniuit, & Prophætę spũ cœlesti afflati quandoq; Deos, quandoque Angelos eisdem nominant: hoc certè Consilio, vt præclarissimis his, ac honorificis titulis ante oculos positis, omni terrenorũ cura deposita, & rerum secularium solitudine abiecta, cœlestẽ potius, quã terrenam vitã instituant: & taliter mores cõponant vt in

carne

carne viuentes extra carnē viuere videātur.

Cum sacerdotes & Ecclesiæ ministri inter nuntij quidam sint inter Deum & populū pro cuius spiritali salute, & necessitatibus orare non desistant, vt iratum Deum sacrificijs, & orationibus suis placere possint, & petitiones, ac vota optatum finem consequantur : necessè est, vt simplici & eleuata in cœlum mente, deuoto animo, & pura conscientia incessanter, & humiliter præces ad Deum fundant, quod præstare potissimū optamus in persoluendis horarum canonicarū officijs, ad quæ, de sentētia Doctōrū, tam Theologorum, quàm Canonistarum sub peccati pœna tenētur, & sacris initiati (iuxta cap. i. de celeb. missarum) & etiam beneficia Ecclesiastica obtinentes, vt definitū est in cap. finali. 92. dist. & in cap. quod à te, & capit. diuersis fallatijs, de cle. coniu. cuius obligationis præcipua ratio illa esse videtur, quam etiam doctores assignant, quod scilicet laici clericis decimas, aliosq; redditus persoluant, vt pro eis orent Deum, eundemq; laudent, ac benedicant. Vnde grauissimi viri affirmarunt teneri ad recitandum horas,

A S

pro

pro cōmuni plebe, et populo non solo præcepto Ecclesiæ: sed etiã lege naturalis iustitiæ. Quamobrem huius nostræ Dioeceseos clericos hortamur: vt ea qua decet distinctiōne, Deuotione, ac attentione horas canonicas quotidie recitent, aduertantq; ne in choro inquieti sint, aut negotia ad inuicem tractent, aut dum diuina peraguntur mutuo colloquantur: huiusmodi enim tuta conscientia, recipere distributiones nequeunt, quæ interessentibus dari consueuerunt, secundum cōmunem omnium doctrinam rationi, ac pietati maximè consonam. Caueant etiam ne acceptis distributionibus sine vrgerenti, ac necessaria causa chorum egrediantur (quod multi propriæ consciētiae immemores sepe facere videmus) quos restitutioni obnoxios esse, non est qui dubitet.

Præterea in horarum canonicarum recitatione attendant, vt clarè, & formata voce eas pronuntient, non celeritate nimia, aut in gutture, aut inter dentes, seu deglutiendo, aut sincopando, quos recitandi modos apertè damnat, & prohibet Concilium viannense.

Omnnes qui ad Sacerdotij dignitatem
euecti

euecti sunt, quo frequentius possint missas
 celebrent: supposita tamen prius debita ani-
 mi præparatione, qualem venerandum, ac
 tremendum Eucharistiæ sacramentū postu-
 lare videtur: quæ quidem talis esse poterit,
 si primum iuxta S. Thomam in 4. para-
 mente, ac irréprehensibili conscientia, Sa-
 cerdotes ad sublime hoc sacrificium pera-
 gendum accesserint: ita tamen vt vere con-
 triti, & confessi sint, animoq; & constanti
 proposito seruandi mandata, Dei scilicet, &
 Ecclesiæ, nec non cum pia, ac religiosa de-
 uotione, quam facile assequetur, si (quo ad
 fieri poterit) distractionem omnem, & men-
 tis euagationē a se repellere, conati fuerint:
 humiliter etiã considerantes fragilem, ab-
 iectam, ac miseram hominis conditionem,
 simul, atq; maiestatem omnipotentis Dei cui⁹
 ministerio in Ecclesia funguntur, & quem
 in Sacramento altaris sumpturi sunt.

Omnes cuiuscunq; ordinis sine tam in
 minoribus constituti, quam sacris intiati,
 sanctis exercitationibus, & honestis occupa-
 tionibus attendere curent: ne torpētes otio,
 atq; desidia à Demonis tentationib⁹, & frau-
 dibus

dibus (qui omni tempore circuit quærens quos deuoret) supplantentur : huiusmodi namq; sunt piæ meditationes dum intra priuatos parietes versantur sacrarū scripturarum, & Sanctorum patrum lectio : qui autē in studijs non tantum profecere, doctores summissas perlegant, ac libros materna etiā vulgari lingua conscriptos maximè deuotionem excitantes quorum magnus est numerus quod si per temp⁹ ipsis licuerit historias etiam ecclesiasticas, & vitas sanctorū legere poterunt, vt eorum exemplis accensi laudabiles virtutes imitentur, & magis, ac magis in charitate, quod est vinculum perfectionis (docente Paulo) proficiant.

Clerici (quos maximè puritas decet) fœminarum frequentem consuetudinē vitare studeant, præsertim earum, ex quarum colloquijs, & communicatione aliqua inhonestatis, aut mali suspitio in populo possit oriri, et supposita interna animi sanctitate, & cordis munditia (sine qua ministrare, & sacerdotio in Ecclesia fungi impium planè & temerarium esse manifesto constat) curare illud vehementer debent vt externa omnia

nia

nia internis conueniant: ita vt nulla leuitatis signa ostendant, sed graui vultu, decoro gestu, & incessu gradientes appareant, honesto item habitu, & frugali mensa a conuiuantium inglubriæ aliena vtantur. Ita vt omnia modestiam, ac temperantiam sacerdotio dignam præferant.

Hortamur etiam vt ab omni negotio (quod omnia Iura tantopere abhorrēt) abstineant, seculariumq; omnium cōsortia deuitent, præsertim eorum qui in ludis, jocis, verbis detractorijs, actionibꝰ inhonestis, ac scurrilibus totum tempus consumūt: quorum nimiam familiaritatem contemptum, & irreuerentiam parere, quotidie experimur; adeò vt sæpe ignominiosè, & cum dedecore ab huiusmodi secularibus sacerdotes Dei, & Ministri Ecclesiæ tractentur.

Quicumq; dignitates, aut canonicatus obtinent, quo sublimiorem locum in Ecclesia adepti sunt, eo magis studeant, vt munera, & officia eis iniuncta, perfectius exequātur. Et tale vbiq; religionis & sanctitatis exemplum præbeant, vt alij clerici inferioris ordinis actiones suas, & mores ad
eorum

eorum normam dirigant, atq; componant. Diligenter item illud curent (quod necessarium & maximi momenti esse censemus) ut dum in Cap. ad res Ecclesiæ tractandas cōgregantur, præstiti iuramenti ab initio memores sint: nil aliud præ oculis habentes, quam cōmunem vtilitatem, Deiq; reuerē-tiam, & eiusdem cultum, ac ipsius Ecclesiæ incrementum: postposita in suffragijs feren-dis omni vtilitate priuata, familiarium, aut consanguineorum, depositoq; omni odio, & amore, quibus adeò animus perturbari solet, ut frequenter christiani alioquin ho-mines, neglecta Dei lege, & spreto consci-entia periculo, a proprijs desiderijs, & con-cupiscentijs in mille incommoda perua-hantur.

Ad Parrochos.

QVamuis monitiones hæcenus in com-muni positæ parrochis etiam compe-tere censeamus: nihilominus tamen ratio-ne muneris & officij ad animarum curam spectantis, alias eis proponere visum est. Principio attendere solerter, imo cum tre-more debent quibus nominibus, & appel-lationibus

lationibus presides, & animarum custodes a Spiritu sancto in scripturis nominentur, ut inde facile deprehendantur, quā anxia cura, & vigilantia, quantaq; sollicitudine commissum populi gregem pascere debeant. Primum namq; in prophetis potissimum in Ezechiele speculatores appellantur, apposita quidem translatione, & similitudine: nam quemadmodum excubiæ vigilanter in specula positi, an hostes irruant speculantur, & si irruentes viderint continuo signis, & clamoribus incolas populi excitant, ut parati inimicorum conatui resistere possint: sic præfecti quarumcunq; Ecclesiarum non somnolenti, aut desides, sed nimium pervigiles esse debent, ne Satan antiquus animarum hostis irruat, exemplo & prædicatione ad mandatorum observantiam, & virtutes capescendas plebem excitantes, & qua ratione fallaces eius insidias vitare possint, docentes. Patres item nuncupantur, ut talem amorē, & charitatē erga filios spirituales declarent, instituentes, & alentes eos doctrinæ christianæ pasto, qualem parentes erga suos naturaliter genitos habere consueverunt. Deniq; agricolæ,

agricolæ, & pastores dicuntur, vt quemadmodum illi in excolendis agris, ac pascendis gregibus nullis vigilijs, & laboribus parcunt, tum frigus, famem, ac sitim patienter tollerantes, ita & parrochi quibus animarum cura est in iuncta, in animorum cultura, & gregis moderatione omnem suam curam, & sollicitudinem collocare tenent. Hoc utiq; præstabunt si oues proprias, quoad fieri poterit, verè cognoscere curauerint. Tum vt christianè viuentes sibi subditos ad vltius in via virtutis progrediendum excitare, & animare possint: tū etiam vt quos intellexerint vitijs irretitos aliquando blande ac, leniter habita ratione culpæ, atq; personæ, corripiant; aliquando verò si delicta potissimum cum populi scandalo cōmissa id postulauerint, austeriori correctione vtantur. Imo si opus fuerit publicam reprehensionem cum prudētia coniunctam, adhibere debent: vt & peccātes huiusmodi remedijs recipiscant, & alij cautiores euadant.

Videant preterea ne in suis parrochijs superstitiosum aliquod ceremoniarum genus sit. Concubenarios, vlturarios, alioque publicos

publicos peccatores nobis denuntient, si post salutarem correctionem ab huiusmodi vitijs non abstinuerint, vt tam perniciosis malis conueniens remedium adhibere curemus, ne similibus exemplis iuuentutis mores corrumpantur, & contagioso morbo reliquæ oues inficiantur.

Deinde pietatis, & charitatis ratio exigit, vt qui Patres omnium nominamur, & sunt, pupillos, viduas, ac pauperes presertim verecundos suæ parrochiæ, agnoscant, & ipsis consolatione, tam spirituali, quam corporali, succurrant, & ad hoc opus præstandum alios etiam adhortentur: præcipue eos qui diuites in populo sunt: admonentes ipsos diuitiarum dispensatores in hac vita à Deo constitutos esse, vt egenorum necessitatibus subuenire queant. Addentes qualē, ac quantum in cœlis thesaurum sibi recondant, si in Christi pauperes partem propriæ substantiæ distribuerint.

Ad hæc curent Parrochi dominicis, & festiuis diebus prædicationis pabulo populum pascere, & pueros seorsum rudimenta Christianæ fidei edocere: confessiones itē

B

audire,

audire, aliaue sacramenta maxima cum reuerentia ministrare. vehementer autem monemus, & hortamur in Domino, vt omnia hæc ministeria nisi aliqua graui de causa impediti fuerint, perse ipsos, non autem per vicarios exercent. Quod à multis fieri intelleximus (non sine animi nostri merore) committentes mercenarijs oues proprias, vt ipsi inani fastu, & otio indulgere possint. Quare vellem, vt mirabile illud exemplum quod legitur Exodi 32. in memoriam continuo reuocarent : ibi enim scriptum est Moysen proprium Israelitici populi pastorem in montem ascendisse, vbi Deum alloquens, legem, ac præcepta ad vtilitatem ouium suarum petebat : interim tamen fratri suo Aaroni (quo nullus aptior, atq; sanctior reperiri poterat) curam sui gregis commisit. His non obstantibus lapsa populo in graue illud idololatriæ peccatum continuo Dominus ad Moysen ait. Vade, descende : peccauit populus tuus quem eduxisti de terra Egypti : recesserunt enim cito de via quam eis ostendisti. Poterat quidem populus tunc corripri, & instrui a vicario Moysis nempe

ab

ab Aarone, sed id noluit Deus (quamuis adeo seria, & vtilia negotia in monte Moses cum ipso tractaret) volens significare necessariam esse propriij pastoris præsentiam, admodumq; vtile, ac proficuū ouibus, vt ab ipso met, cui ex officio incumbit instituantur, ac medeantur.

Ad concionatores.

Quamuis prædicationis munus, & officium proprie ad Episcopos spectet (vt ex multis Pauli locis, & Sacrorum conciliorum definitionibus deduci potest) tamē, quia sepe contingit propter varia pastoralis officij negotia, impediti, necesse est, vt alios cooperatores Episcopus secum assilcat, qui commissam animarum institutionem publicis concionibus suscipere valeant, suscep tamq; laudabiliter, atq; vtiliter exercent. Quos omnes in Domino hortamur, vt se tales exemplo, & morum compositione exhibeāt, vt verba operibus & opera verbis adinuicem conueniant, quo fiet, vt seruatoris nostri verba Matthæi cap. 5. de huiusmodi verè dicantur, qui fecerit, & docuerit, hic magnus vocabitur in, regno cælorum.

B 2

Deinde

Deinde curent, ne Theologiæ Scolasticæ dogmata quæ potissimum ex solidissima sancti Thomæ disciplina didicerunt, obliuioni tradant, quod plerosq; concionatores peractis suis studijs facere videm⁹, & experimur attendentes solum homiliarū libris (quos sermonarios vocant) & in conquirendis varijs concionantium scriptis unde in suis concionibus frequenter in asserendis propositionibus, & confutandis erroribus dubij, & meticulosi existunt, cum manifesto constet, quantum adiuventi studia illa afferant ad securiorem sanctorū, & scripturarum intelligentiam; in quam totis viribus incūbere debent: Ita tamen, vt non exquisita nimium earum sensa, & ad libitum interpretationes sequantur, sed potius iuxta cōmunem SS. Patrum intelligentiam, & receptum ab Ecclesia sensum scripturas sacras explicent, ac interpretentur.

Illud iterum concionatores monem⁹, vt caueant, ne hereticorum falsa dogmata eū suis rationibus, & argumentis (vt a multis fieri videmus) populo proponant: ne ignaris hominibus occasionem aliquam dubitandi

tandi præbeant.

Deinde in concionibus illud præstare conentur; ut non solum intellectum audientium, veritatibus, & subtilibus conceptibus illustrent; verum etiam animos, & affectum commoueant, cum constet hac nostra tempestate non tam propter ignorantiam peccare, quàm eo ipso, quod homines male affecti sint: vellem etiã, ne poetarum fabulas (tanquam res tanto loco indignas) concionibus immiscerent.

Cum autem ad correctionem delinquentium deueniendum sit, aduertant verbi diuini ministri, ut temperato sermone, de Ecclesiasticorum, & præcipue Prælatorum, ac quorumcumq; superiorum negligentia vtantur: ne subditi auditis præfectorum suorum defectibus, in eorum contemptum deueniant, minusq; mandatis ipsorum obtemperare curent: tali enim casu potius contulerem, ut priuatim cum Charitate & Zelo christiano sublimiores potestates admoneant, & si cum scândalo in suis negligentijs perseuerarent, tunc prudentius, & valius ex subiectu reprehendēt ea quæ reprehensione digna

digna videbuntur.

Cum, inquit Ioanes in sua canonica, non sit credendū omni spiritui, sed probandos prius spiritus docet, ideo non tam facile (vt sumus experti) cuicumq; ad aurē loquenti concionatores fidem adhibere debent: contingit enim frequēter, vt multorum rabies, inuidia, malitia, aut vindictæ cupiditas, eo perueniant, vt multa falso conficta concionatorib⁹ suggerant, hoc diabolico cōfilio ducti, vt publice, ea prædicentur, & hac via suis desiderijs, & cupiditatibus satisfaciant, in detrimentum frequenter honoris, aut famæ aliquorum, suis potius etiam commodis consulentes, quā etiam utilitati proximorū. Multa alia sciēter ommittimus, quæ concionārium prudentiæ relinquenda fore existimamus: hæc enim inter alias virtutes maximè excel lens est, & huic tanto, ac tam cœlesti ministerio summopere conueniens.

Ad eos qui confessiones audiunt.

○ Mnes sacerdotes quibus audiendi confessiones a nobis est data facultas, tam
regu-

regulares, quam seculares, sine qua nullus tale officium exercere præsumat, attendant quanti momenti, quantaq; dignitatis munus agrediunt. Et qualiter a Seruatore nostro animarum iudices in Ecclesia constituti sunt, ita vt sententiæ ab eis in terris latae in cœlis tanquam summæ constantiæ, & roboris ratae habeantur. Iuxta illud Ioãnis cap. 20. accipite Spiritum sanctum quoru remiseritis peccata remittuntur eis. Vnde confessarius, si, vt par est personam Christi summi sacerdotis, & Apostolorum (quorum vices gerit) contempletur, si subiectam materiam, de qua in confessione agit, examinet: si in miseram, ac fragilem suam naturam, & conditionem oculos mentis iniiciat: si pericula tanti officij attēdat proculdubio, maximo cum tremore, ac circumspectione ad id obeundum accedet, se ipsum prius, & poenitentes feruenti Zelo, & deuotione Deo commendans, animarum dignitatem considerans, & quanto pretio, non auro, aut argēto, sed prætioso Christi sanguine, redemptæ fuerint. Quibus attente expensis, non ingeret, se (quod

multi temerario ausu id faciunt) sed vocatus potius ab Episcopo humiliter tale onus suscipiet, supposita tamen scientiæ, atq; prudentiæ partibus, utiq; simpliciter, & absolute audiendis confessionibus necessarijs, quas qui senserit sibi deesse, eas sine culpa mortali audire sanè non poterit. Scientia autem de sententia D. Thomæ, si maior esse nequit, talis requiritur, ut distinguere sciat inter lepram, & (leprã ut aiunt) & quid peccatũ mortale sit, quid vero veniale. Quod si in aliquo dubitatio exurgat, sciat confessarius peritiores consulere.

Monemus præterea, ut diligenter curènt scire cassus Pontificios in Bulla in cæna Dñi contentos, & eos qui Episcopo sunt reservati, ne potestate cõcessa abuti aliquãdo contingat, absolvente, quos absolvere non licet. Præcipimus autem, ut huiusmodi penitentes ad superiorem remittant, aut ipsi ab eo facultatem tales absolvendi petant.

Quicumq; a nobis facultatem obtinuerint absolvendi à censuris, & cassibus reservatis, videant: ut ea non indestructionem, sed

sed in edificationem potius utantur. *ibid.*

Cum aperte satis omnibus constet: quod ministrantes, quaecumque Sacramentum in peccato mortali constituti, mortaliter peccent, id circo caueant, ne confessiones audire presumant, si senserint se tali culpa obnoxios, aut aliqua ecclesiastica censura irretitos.

Ad hæc in priuatis domibus illud vitare debent, ne penitentes audiant, nisi necessitas aliqua, aut infirmitas urgeat, & tali casu, si foeminas audire contingerit moneamus, vt aperta, ac patienti ianua, ita vt a domesticis videri possint, id exequantur. Nec expedire aliqua ratione iudicamus vt in alio loco, præterquam in Ecclesia, confessiones audiantur; & id nec ante solis ortum, nec etiam post eius occasum.

Diligenter in pœnitentibus examinare procurent, preparationem, seu dispositionem, quam afferunt: an scilicet debitam curam adhibuerint in peccatis commissis recogitandis, an etiam cum debito cordis dolore, ac contritione, cumque constanti satisfaciendi proposito, & non iterum peccandi

candi animo accesserint. Quod si deprehenderit pœnitētes non ita dispositos esse, prudenter aliquibus monitionibus, ac pijs rationibus eis periuadeant, vt in aliud tempus confessiones differant, quo possint salubriter adhibita in his diligentia, animo paratiores fructum, & beneficium absolutionis recipere.

Quia in hac nostra Diœcesi (vt nos experientia docuit) multi facilimè se votis astringunt, ex quibus non mediocres, insurgere difficultates solent, studeant confessarij, vt in hac materia voti tractanda, & praxi accommodanda experti sint, doctores scolasticos, ac etiam summistas diligenter consulentes, & si virtute alicuius Iubilei, aut litterarum apostolicarum facultatem commutandi vota habuerint (ne in multorum errorem satis frequentem incidant) attendere curent, vt huiusmodi vota, non nisi in opera Deo magis grata, aut saltem (prudenti examine facto) paria, seu equalia commutent: habita tamen ratione sumptuum, & laborū quos passi fuissent, si peregrinationes, aut alia id generis cum effectu

effectu compleffent, si autem talium voto-
rum commutatio virtute bullæ cruciatæ
fieri contingat, confeffarij in fauorem bul-
læ commutare curent. Quod si ex vi dictæ
iam facultatis, abfoluere a quibuscunq; cri-
minibus, & peccatis (quantum vis enormi-
bus) ac ab omnibus pœnis, & censuris
ecclesiasticis valeant, & possint: non tamē
poterunt eos poenitentes, qui in aliquam
irregularitatem lapsi fuerint, ab ea libera-
re, seu abfoluere, nisi iam in litteris Apосто-
licis de huiusmodi potestate expressa mē-
tio fiat, quod (vt accepimus) aliqui con-
fessarij ignorantes, se ipsos, & sibi confiten-
tes deceperunt: ita vt necessum fuerit, de-
ceptionis huius, remedium a sede Aposto-
lica petere.

Aduertant præterea, ne beneficium ab-
solutionis impendant ijs, qui non solum
deliberatam propositum dimittendi pec-
cata non habent, verum illis qui occasio-
nes proximas continuo, & cum effectū
de medio non sustulerint, neq; facile peni-
tentib⁹, qui in eodem peccati genere per-
manere consueuerunt, credant: quauis

IUNC

tunc temporis multa (vt solent) de adhibendo polliceantur. Cum quibus taliter se habere consulimus vt absolutionē differāt, quoadusq; suis monitionibus, & mandatis, paruerint. Et quia in his errari, & decipi frequenter solet, vtile fore existimauimus, si breuiter docuerimus, quales censeantur peccandi occasiones: quæ proculdubio huiusmodi sunt, & dicuntur, aut quia per se, & ex sui natura ad peccatum inducunt, & continuo perturbationem in animo generant cum periculo peccati, aut quia poenitentes soliti sunt taliter peccare, vt confessarij iuxta inueteratum illorum habitum probabiliter colligant, nunquam assuetum culpam relicturos, si in eadem occasione permanserint.

In restituendis rebus male acquisitis, aut furto, seu rapina adeptis, curent si facultates ad id præstandum suppetant, vt quam primum fieri poterit, parti lætæ delinquētes satisfaciant, & quod maximi ponderis est, & momenti, maximaq; difficultatis, si alicui proximo poenitentes ita mordaciter detraxerint, vt honorem aut famam eius leserint

leserint, eniti vehementer debent (qua decet prudentia) vt lesionem factam in integrum, quantum possint, debita adhibita forma, & modo restituant.

Deniq; confessarios admonitos esse volumus, vt in penitentijs, & satisfactionib⁹ iniungendis, tanquam veros animarum medicos se habeant, non omni infirmo-
rū generi, eadē medicamenta, seu remedia applicantes, sed diuersis diuersa pro vt ratio culpæ, & personæ eam committentis postulauerit: si enim penitentes carnis peccata confessi fuerint, & tali suggestionē, & tentatione vexatos, senserint; poterunt eis ieiunia, vigilijs, & alia id genus injungere, quæ ad macerationem carnis, corporisq; castigationem conducere videntur. Si auaritiæ peccato detenti eleemosinarū largitiones. Si superbia, & inani fastu, elati fuerint, actus humiliationis, & mortificationis imponere studeant, vt sic contraria mala contrarijs remedijs, curentur.

Sed vt iam extremam manū huic nostræ exhortationi imponamus, omni clericorum, ordini, illud quantum possumus
exhor.

exhortantes in Domino iniungimus, ut caueant, ne se turpi auaritiæ studio dedant, quæ ab Apostolo Idolorum seruitus nuncupatur: suffacinatum enim auro Christum, nudum sequi vehementer absurdum est, testante diuo Hieronymo ad nepotianum de vita clericorum: vnde execrandum auaritiæ vitium ab omnibus vitandum est, cum malorum omnium radix esse dicatur, tum vel maximè a clericis, qui patrimonium, vel hereditatem pretioso sanguine Christi acquisitam possident.

Hinc ecclesiasticus tantum huius mali communem stragem, atq; perniciem considerans, illud scriptum reliquit, beatus vir qui post aurum non abiit, nec sperauit in pecuniæ thesauris, quis est hic & laudabimus eum? Quare fugientes clerici ab hoc tanto malo, & animaduertentes ecclesiasticorum dispensatores potius, quam dominos esse, desumptis his, quæ necessaria sunt ad victum, & decentem, ac honestum vestitum suum, familiæq; suæ, seruato dignitatis gradu, & qualitate personæ, charitatis Zelo accensi, curent: ne quæ super-

sunt

sunt in prophanos vsus, ac inutilem mundi fastum, inutilesq; sumptus consumant: sed potius inter Christi pauperes, & alia pietatis opera distribuere conentur. Quo fiet, vt adueniente die Domini in qua rationem suæ villicationis sunt reddituri feliciter, ac lætanter vnusquisque verba illa consolationis plena cœlestis patris familias audiat, euge serue bone, & fidelis quia in pauca fuisti fidelis, supra multa, te constituam, intra in gaudium Domini tui.

ACTIO

A C T I O

Professio fidei.

In nomine sanctæ, ac indi-
viduæ Trinitatis, Patris,
& Filij, & Spiritus sancti.

Nos Ioannes Vich, & Manrique
Episcopus Maioricens. in presenti
Synodo Diocesana actu præsi-
dens, quam sub beatissimo Dño
nostro Sixto Quinto, Regnante
inuictissimo Rege Catholico Phi-
lippo secundo, congregari iussim⁹.
Considerantes fidem fundamentū
esse omnium bonorum operum, si-
ne qua totum ædificium spirituale
corruere necesse sit. Exemplo etiã
patrum, qui in principio suarum
actionum sacrosanctam fidem pro-
fiteri

fiteri consueuerunt : quod sacra Tridentina Synodus faciendū esse docuit, fidei professionem (antequam de re aliqua a nobis sermo suscipiatur) præmittendam esse decernimus, atque præmittimus ; ea forma, ac verbis, quibus in litteris sanctissimi Domini nostri Papæ Pij Quinti præscripta fuit. In hunc igitur modum hæc Synodus Maioricensis fidem ipsam toto animo profitetur.

Credo in vnum Deum, patrem omnipotentem, factorem cœli & terræ, visibilibus omnium & inuisibilibus : Et in vnum Dominum Iesum Christum, filium Dei vnigenitum : Et ex Patre natum ante omnia secula : Deum de Deo, lumen de lumine, Deum verum de Deo, vero : genitum, non factum, consubstantialem Patri, per quem omnia facta sunt. Qui
C propter

propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de cœlis: *Et incarnatus est de Spiritu sancto ex Maria virgine: Et homo factus est.* Crucifixus etiam pro nobis sub Pontio Pilato, passus, & sepultus est. Et resurrexit tertia die secundum scripturas: Et ascendit in cœlum, sedet ad dexteram Patris: Et iterum venturus est cum gloria iudicare vivos & mortuos, cuius regni non erit finis. Et in Spiritum sanctum Dominum, & viuificantem, qui ex Patre, Filioq; procedit: Qui cū Patre, & Filio simul adoratur, & cōglorificatur: qui locutus est per Prophetas. Et vnam sanctam catholicam & Apostolicam Ecclesiam: Confiteor vnum baptisma in remissionem peccatorum: Et expecto resurrectionem mortuorum, & vitam venturi seculi. Amen.

Apostolicas & ecclsiasticas traditiones, reliquas que eiusdem Ecclesiæ obseruationes & constitutiones firmissimè admittimus, & amplectimur. Item sacram scripturam iuxta eum sensum, quem tenuit, & tenet sancta mater Ecclesia, cuius est iudicare de vero sensu, & interpretatione sacrarum scripturarum, admittim⁹. Nec eam
vnuquam

vnquam nisi iuxta vnanimem consensum patrū accipiemus, & interpretabimur. Profitemur quoque septem esse verè & propriè sacramenta nouæ legis, à Iesu Christo Domino nostro instituta ad salutem humani generis, licèt non omnia singulis necessaria, scilicet Baptismum, Confirmationem, Eucharistiam, Pœnitentiam, Extremam vnctionē, Ordinem & matrimonium: illaque gratiam conferre: et ex his Baptismum, Confirmationem, & Ordinē, sine sacrilegio reiterari non posse. Receptos quoque, & approbatos Ecclesiæ Catholicæ ritus in supradictorum omnium sacramentorum solenni administratione recipimus, & admitimus. Omnia & singula, quæ de peccato originali, & de iustificatione in sacrosancta Tridentina Synodo diffinita & declarata fuerunt, amplectimur, & recipimus. Profitemur pariter in Missa offerri Deo verum, proprium, & propitiatorium sacrificium pro viuis & defunctis: atque in sanctissimo Eucharistiæ sacramento esse verè, realiter, & substantialiter corpus &

C 2.   sanguis-

sanguinem vnà cum anima, & diuinitate Domini nostri Iesu Christi, fierique conuersionem totius substantiæ panis in corpus, & totius substantiæ vini in sanguinem. Quam conuersionem Catholica Ecclesia transubstantiationem appellat. Fatemur etiam sub altera tantùm specie totū, atque integrum Christum, verumque sacramentū sumi. Constanter tenemus Purgatorium esse, animasque ibi detentas fidelium suffragijs iuuari. Similiter & Sanctos confitemur vnà cum Christo regnantes venerandos, atque inuocandos esse: eosque orationes Deo pro nobis offerre: atque eorū reliquias esse venerandas, firmiter asserimus, imagines Christi, ac Deiparæ semper virginis, nec non aliorum sanctorum, habendas & retinendas esse, atque eis debitū honorem & venerationem impartendam. Indulgentiarū etiam potestatem à Christo in Ecclesia relictam fuisse: illarūque vsum Christiano populo maximè salutarem esse affirmamus. Sanctā, Catholicā, & Apostolicam Romanam Ecclesiam omnium Ecclesiarum matrem, & magistrā agnoscimus,

mus. Romanoque Pontifici, beati Petri Apostolorum Principis successori, ac Iesu Christi Vicario, veram obedientiam spondemus, ac iuramus. Cætera item omnia à sacris canonibus & Occumenicis Concilijs, ac præcipuè à sacrosancta Tridentina Synodo tradita, diffinita, & declarata, indubitanter recipimus, atque profitemur. Simulque contraria omnia, atque hæreses quascunque ab Ecclesia damnatas, & reiectas, & anathematizatas, nos pariter damnamus, reijcimus, & anathematizamus. Hanc veram Catholicam fidem, extra quam nemo saluus esse potest, quam in præsentis sponte profitemur, & veraciter tenemus, eandem integram & inuiolatam usque ad extremum vitæ spiritum constantissimè (Deo adiuuante) retinere, & confiteri, atque à nostris subditis, seu illis, quorum cura ad nos in munere nostro spectabit, teneri, doceri, & prædicari, quantum in nobis erit curaturos.

SYNODVS

DIOECESANA MAIORI-

censis celebrata die 1. mensis Septēb. Pręsi-
de Illustriss. ac Reuerendiss. D. D.

Ioāne Vich, & Manrique Dei, &

Apostolicę sedis gratia Epif-
copo Maioricensi

anno 1588.

DECRETVM PRIMVM.

*Quot missas singuli beneficiati, pro varia
beneficiorum institutione, celebrare
teneantur.*

VM in visitanda nostra
Diocęssi, post diuini
cultus augmentum, &
morum reformationem,
illud potissimum curauerimus: vt
qui beneficia ecclesiastica obtinēt,
relictis sibi oneribus, & obligatio-
nibus

nibus satisfacerent : cumq; ad id debite præstandum , maximam, in examinandis beneficiorum foundationibus, diligentiam adhibuerimus (ne instituentium voluntates, suo fine frustarentur) in multas incidimus antiquas institutiones, quæ grauare plus nimio beneficiarios, nostris temporibus videtur. In quibus tanto prætio, quæ ad victum, & vestitum necessaria sunt, comparatur. Et si onera præsertim miserarum cum exiguitate redditum conferantur, vix, ac ne vix quidem a multis sustineri possint : nescimus enim, an temporum mutatione, an vero tabellionum stipulantium incuria, factum fuerit vt in multis foundationibus eiusmodi verba legantur apposita : volumus quod presbi

C 4.

ter

ter tale beneficium obtinens perpetuo, vel assidue, aut continuo, seu (vt in alijs habetur) quotidie missas celebret. Ad quarum tantum celebrationem obnoxios beneficia possidentes esse, hac nostra constitutione (approbante Synodo) decernimus, idque quanto frequentius poterunt iuri communi adherentes, salua tamen honestate, & deuotione. Quod vero ita intelligendum censemus, si deductis alijs oneribus redditus beneficij summam. 36. librarum contineant, aut superent: si vero ab ea deficient, tenuioresque sint, tunc statuimus, vt vnusquisque (seruato modo superius posito) pro rata reddituum celebrare teneatur, donec consultus Pontifex, celebrandas missas, ad minorem numerum reducendi

reducendi facultatem nobis concesserit.

DECRETVM. II.

De instituendis populis a proprio Parrocho.

CUm ex seruatoris nostri summi, & veri pastoris exemplo, & doctrina manifesto colligatur, duo precipue ad munus Pastorale obeundum requiri: & vt suas oues pastor cognoscat, (vt earum infirmitatibus cōmode mederi possit) & etiā, vt oues sui moderatoris vocem audiant; hinc factum fuit, vt sacri Concilij Tridentini, & aliorū conciliorum patres tanto cum affectū parrochis iniungant, vt prædicatione sua Dominicis saltē, & foestiuis diebus populum pascant, & fidei rudimenta pueros diligenter

C 5

edo-

edoceant, vnde, & nos volentes, multorum parrochorum negligentia, seu potius pigritia occurrere, piam huiusmodi, sanctamq; doctrinam insequentes, hac nostra constitutione (approbante Synodo) statuimus, vt Rectores omnes per se ipsos munus predicandi, & instituendi ignaros sibi subditos exequantur (temporibus iam indecretis Tridentinae Synodi constitutis) nisi iusto aliquo impedimento, aut causa a nobis cognoscenda impediantur.

DECRETVM. III.

Ne sponsi post conclusum inter partes matrimonium, copulentur antequam solemnitate, & forma Sacramenti confirmatum fuerit.

QVam fragilis sit hominum conditio, & imbecilla carnis natura,

tura, vniuscuiusq; propria constantia testis fidiſſimus eſſe poterit, quæ internis ſæpe clamoribus depericulofa carnis, & ſpiritus pugna conqueritur, deq; noſtra ad malû pronitate teſtimonium reddit. Unde quanta cura fugiendum ſit ab illis potiſſimum occaſionibus quæ non ſolum allicere, verû certo quodam impetu ſuggerente Demone impellere homines ad malû, & effrènes cupiditates ſolent, non eſt qui dubitet (ſi tamen ſanæ, ac piæ mentis fuerit) Hinc ſancto ac, prudenti Zelo conſtitutionem illam à prædeceſſoribus editam ſemper iudicauimus: in qua ſub excommunicationis latæ ſententiæ pena cauẽt ne futuri coniuges, ante celebratû, in facie Eccleſiæ matrimonij ſacramentum,

mentum, in honeste conjungantur, neq; libidinosis osculis, ac impudicis, tactibus, seipfos attingant, siue contrectent. Vnde dictam constitutionem denuo innouantes, & in melius commutantes (cōsentiente Synodo) sub eadem pena statuimus. Ne qui matrimonio (vt dictum est) coniungendi sunt, ante eius effectū, talia committere audeant, quam etiam pœnam in parentes, consentientes, & alios familiares, aut focios ad huiusmodi illicita sponfos ipsos impellentes, aut suadentes decernimus.

DECRETVM. IIII.

Ne qui in gradu prohibito sunt, & de contrahendo matrimonio conuenerūt, ante acceptam dispensationem sponsæ domum ingrediatur.

Eandem

EAdem pericula, & rationes quæ
animum nostrū ad, superius de-
cretum, statuendum impulerūt, ad
hoc quod sequitur magis, ac magis
decernendū impellunt, præsertim
cum in hac nostra Diœcesi frequē-
ti vsu (qui potius perniciosus abu-
sus dici potest) receptum experia-
mur. Quod postquam aliqui inter
se, seu eorum parentes, aut ami-
cos de contrahendo matrimonio
conuenerunt: quod quidem ratio-
ne alicuius impedimenti, seu gra-
dus prohibiti effectū consequi, ad
præsens non potest, nihilominus
dum ad sedem apostolicam dispen-
sationem adepturi recurrunt, toto
illo temporis interuallo, in quo ta-
lis dispensatio expectatur, liberè
propriam domos, non sine magno
anima-

animarum periculo, & populi scā-
dalo ingradiātur. Quare, vt multa
vitentur incommoda, quæ ex simi-
li cōmunicatione oriri solent. Præ-
senti constitutione (anueniente Syno-
do) præcipimus, ne posthac (sub ex-
comunionis pœna latae sententiæ)
futurus coniunx spōsæ domum in-
gredi præsumat, quo aduſq; per
dispensationem a sede Apostolica
acceptam, liberū ei sit matrimoni-
um consummare.

DECRETVM. V.

*Aliquot Synodales antiquæ constitutiones
reijciantur, reliquis in suo robore
permanentibus.*

Quanta fit rerū vicissitudo, pro
varia temporum ratione, & ex
hīsto-

historiarum lectione, & ex diuersorum Iurium, ac legum diuerso vsu, ac vi, facile depræendi potest: quæ enim vno tēpore constituta in maximam Reipublicæ vtilitatē vergabant, hæc eadem successu temporum inutilia eidē esse, & antiqui patres, & nos oculata fide, experimur. Vnde mirandū non est si quæ sanctè, ac pie à predecessorib⁹ nostris, ordinata sunt, nunc aliqua sequenda, & obseruanda non esse iudicemus. Non quod detrudere aliqua ratione tantæ auctoritati intendamus, imo eam veneramus, & suspicimus: sed quoniam excommunicationes latæ sententiæ in antiquis synodalibus ordinationib⁹ contētæ, alię multis erant ignotæ, aliæ incertæ, ac dubiæ, aliæq; ratione temporis merito

merito reuocandæ, aut in melius commutandæ. Id circo nos sublatis omnino excommunicationis sententijs omnibus in antiquis synodali-
 bes, vel quibuscunq; alijs constitutionibus huius nostræ Diœcesis expressis: relictis in suo robore alijs, quas post hac retineri, & sub qua forma obseruari oporteat, hoc nostro decreto (approbate Synodo) declarandum, & statuendũ in hæc verba duximus.

Excommunicam⁹ omnes sponfos, & sponfas, qui postquã de contrahēdo matrimonio cū cōsanguineorũ vel aliorum cōsensu (vt fieri solet) conuenerint, seu fidem dederint, ante matrimonij legitimã celebrationē, per verba de præsentis osculis, aut tactibus impudicis, seu libidinosis
 mutuo

mutuo se attrectauerint, cui etiam excommunicationis sententiæ subiacerere volumus parentes, & custodes sponsæ; seu cum ea commorantes, si quocunq; modo directè, vel indirectè cōsenserint, ac illos etiã, qui sponsum, vel sponsam ad hoc impulerint, vel hortati fuerint.

Excomunicam⁹ omnes qui edent, aut facient libellos, seu alia quæcunquẽ publica scripta in alicuius ecclesiastici, seu laici detractionẽ, & diffamationem; & eos etiam qui huiusmodi libellos, seu scripta inuenerint, & continuo non disrumperint, aut combuserint.

Excomunicamus omnes qui publicè, vel occultè impediunt occupabunt, aut vsurpabunt Iurisdictionẽ Ecclesiasticã, quomodocũq; per

D

se,

se, vel per alios, & omnes qui ad id auxilium, consilium, vel fauorem præstabunt.

Excomunicamus omnes qui facient statutū aliquod, seu quācunq; ordinationem contra libertatem, & immunitatem Ecclesiæ: eos etiā qui illa scribent, aut iuxta illa iudicabūt, procurabūt, aut defendent.

Excomunicamus omnes fortilegos, & diuinos, & qui ad illos recursum habuerint, aut miserint, fidem illis adhibentes, aut spem, seu fiduciam in actibus, aut operibus illorum constituentes.

Excomunicamus omnes qui legitime interrogati in iudicio sub iuramento veritatem scienter, & cōsulto negabunt, in damnum proximi, seu occultabunt, aut aliquid
contra

contra illam dicent, eos etiam qui
suaserint, vel operam dederint, vt
quidpiam tale fiat.

Excommunicamus omnes heredes,
& piorum operum executores (quos
manumissores vocant) qui infra an-
num a die obitus testatoris, legata
pia non adimpleuerint (cessante le-
gitimo impedimento) quod qui ha-
buerint, volumus, vt nobis aut vi-
cario nostro generali, & officiali,
aut procuratori piorum operum
nunciare, & exponere teneantur.

Excommunicamus omnes (siqui for-
san fuerint) qui in tantum flagitium
inciderint, vt in prauos vsus abutantur
sacrosancta Eucharistia, aut
sacro Chrismate, vel aris consecra-
tis, aut palliis (quas capidas vo-
carit) vel alijs rebus sacris.

DECRETA

2

Excommunicamus omnes publice ludentes in plateis, vicis, aut alijs locis publicis huius ciuitatis, & Infulæ dieb⁹ Dominicis, vel foestiuis ex præcepto Ecclesiæ colendis, dum missæ sacrificium celebratur in nostracathedrali Ecclesia, seu in Ecclesia parrochiali, intra cuius fines eiusmodi ludi exercentur.

Excomunicamus omnes sponfos, & sponfas qui post celebratum matrimonium per verba de presenti, intra tempus vnius anni non susceperint Ecclesiæ benedictionem, dū nullum sit canonicum impedimentum, cuius cognitionem nobis, aut vicario nostro reseruamus.

Excomunicamus omnes non plene soluentes decimas, vel primitias

De

DECRETVM. VI.

De salario a Christi pauperum Procuratore recipiendo.

Quemadmodum rectæ rationi, & iuri maximè repugnans iudicatur, vt qui innocentes in suis actionibus se esse ostendunt, aliqua pena tanquã delinquentes plectantur; ita etiam æquum, & consentaneum videtur, vt qui iura, & superiorum suorum præcepta transgressi fuerint, debitè, & pro ratione defectus, vel culpæ, puniantur. Cuiquidẽ principio & fundamento tanquam pio, & Christianæ veritati consono, nos innitentes, decernendum censuimus (annuente Synodo) vt posthac Christi pauperum, & piorum operum procurator, nihil ab his accipiat pro cõpotorũ auditione,

tionē, & diffinitionibus, qui pia legata juxta defunctorum voluntatē intra tempus anni cōcessum adimplerint (vt præteritis temporibus fieri consueuerat) cum huiusmodi nulli^o transgressionis, vel inobediētiæ rei fiat. Ab his vero, qui negligentes, & pigri in adimplendis pijs legatis, & operibus se exhibuerint, ita, vt transacto præfixo tempore, censuris ecclesiasticis, alijsq; remedijs compelli eos necessum sit, vt muneris commissi rationē reddant, eidemq; vt tenentur, satisfaciant: dictus piorum operum procurator, (iuxta hanc nostrā synodālē constitutionem) liberè poterit ab hærede, seu manumisso, ex proprijs bonis, nihil ab opere pio detrahendo, ratione sui laboris, & salarij pro singulis

lis

lis libris, quatuor denarios recipere.

DECRETVM. VII.

Cum collectoribus diuersarum eleemosinarum (qui basinarij vulgo dici solent) qualiter pauperum procurator se habere debeat.

Similibus, & æqualibus malis, similia remedia adhibenda esse recta ratio postulare videtur. Vnde decretum hoc superiori simile, ita sanc- tiendum (cū consensu Synodi) du- ximus: vt quicumq; varijs titulis eleemosinas petunt (etiam si con- fraternitatum administratores sint) si lapso tempore suæ administratio- nis, & redditis compotis iuxta for- mam nostrarum ordinationum, de- bitores fuerint reperti; ne præiudi- tium pijs operibus inferatur, tunc

ordinam⁹, vt huiusmodi bassinarij, seu administratores, infra triũ mensium spatium, debita exsoluere teneantur; qui si intra præfixum tempus satisfecerint, nihil omnino sibi Christi pauperum procurator ab illis ratione sui salarij accipiet: alios vero in exsoluēdo negligentes, per censuras, & alia juris remedia ad soluendum compellet, a quibus de proprijs bonis quatuor denarios pro singulis libris, in pœnã negligētia, & illati præiuditij sumere poterit.

DECRETVM. VIII.

De soluenda es mortificatione operum piorũ ex eisdem legatis vbi a testatore aliqui non sit relictum.

TEstantium voluntates inuiolabili fide seruandas esse, & ratio ipsa prescribit, & jura omnia, tanquam

quam certissimæ veritatis, tradunt. In tantum, vt eis, aliquid áddere, vel detrahere, nec a superioribus potestatibus, in præjuditium heredum liceat: semper enim pro testatore præsumendum est, quod in re tanti momenti omnia maturo iudicio, prudenti q; deliberatione examinauerit. Exprimēdo solú ea, que vltimæ dispositioni voluntatis suæ, condúcere videbantur. Quod nos aduertentes, volentesq; illos hæredes a grauamine soluendæ esmortificationis piorum operum liberare, quibus testatores tale onus in suis testamentis non iniunxerūt (approbante Synodo) cōstituimus, vt post-hac hæredes compelli non possint ad soluendum, nisi id in testamento expressam fuerit. Sed de cerni-

mus ne legata pia fiāt , neq; exequātur; quo adusq; ex cessatione pensionum , atq; reddituum esmortizatio solui queat.

DECRETVM. VIIII.

Beneficia obtinentes, et ad ordinem subdiaconatus iam promoti, ad Ecclesiæ emolumenta percipienda admittantur.

Rationabile esse videtur, vt qui iam se Deo, & Ecclesiæ, per susceptionem alicuius sacri ordinis cōsecrarūt, ita vt a proposito resilire, aut ad secularia vota reuerti non possunt: spe alicuius etiam cōmodi percipiendi, eorum pia deuotio foueatur. Id circo nostra hac constitutione (approbāte Synodo) decernimus, vt qui beneficia obtinent, & iam ad sacrum subdiaconatus ordinem sunt prōmoti, in illis Ecclesijs, seu

seu parrochijs in quibus beneficia existunt, distributionum participes sint: vt hac ratione Ecclesiarū cultui, & seruitio mancipati, ministrorum numerus augeatur, & ad frequenter asistendum diuinis officijs alliciantur; sicque practici in choro, ac alijs Ecclesie ceremonijs eua-
dant. Quod necessarium esse censemus propter multorum negligentiam, atq; desidiam.

DECRETVM. X.

Secundas nuptias benedicendas non esse.

Siquæ vnquam consuetudo benedicendi secundas nuptias obseruata sit, cū contra ius, & sine ratione inducāta fuerit, hanc de medio tollendam hoc decreto (Synodo anuente) constituiimus.

DECRETVM. XI.

quod

*Quod pacta inita cū parrochis a monachis,
qui extra ciuitatem in monasterijs de-
gunt, omnino seruanda sint.*

EX quo, ad grauissimū Episcopale
onus subeundem vocati sumus;
diuersis monachorum ordinibus fa-
cultatem erigendi, seu construendi
monasteria, extra ciuitatē, per vil-
las, & appida nostræ Diœcesis, cō-
cessimus. Hoc iusto, & pio consilio
ducti, vt vineam Domini plures co-
operatores excolerent, existenteq;
multa messe, operarij non pauci fo-
rent: & vt, tranquiliter, ac sine
aliquo desidio, omnes tam clerici,
quam monachi charitatis opera in
proximos, exercerēt. Placuit tunc
nobis, petentibus id ipsis clericis,
& Parrochis, vt inter ipsos pacta
quædam in scriptis redacta, iniren-
tur.

tur. Successu autem temporis, contigit: vt multæ ad nos quorundam Parrochorû, & clericorû querellæ, peruenerint, dicentium religiosos a constitutis conuentionibus frequenter in multis retrocedere, in parrochialium Ecclesiarû aliquod præiudicium: causas, & titulos suo ordini fauorabiles allégâtes: quos certe ante cenobiorum erectione, & inita pacta proponere debuissent: quod forsan ab illis non factum fuisse credendum est, aut quod laudabili Zelo suæ religionis, & exercendæ charitatis mouerentur, aut quod tunc preuilegiorum, & constitutionum suarum non forent memores. Sed his non obstantibus hac nostra constitutione (Synodo eam approbante) sanctimus & ordinamus,

namus (paci, & tranquillitati con-
 fulentes) vt posthac tam clerici,
 quam monachi, extra urbem in op-
 pidis degentes, capitulis, conuen-
 tionibus, & scripturis per ipsos ad
 inuicem formatis stent, neq; ab eis
 recedere (quouis quesito colore)
 præsumant. Quod si monachi earū
 obseruationi se subiectos esse ali-
 quando negauerint (quod de viris
 religione, & charitate præstantib;
 opinandū non est) tunc procedan-
 dis populi scandalis, quæ ex huius-
 modi contentionibus oriri possunt,
 libere poterunt conuētus, seu mo-
 nasteria, alio vbi magis placuerit,
 transferre.

DECRETVM. XII.

*De impertienda cera a Parrocho, in die
 purificationis virginis Mariae.*

Tanta

Tanta vis veræ, & rationabilis
cōsuetudinis temper fuit, vt pro
lege, & Iure non scripto habita sit.
Adeo vt eius transgressor Iure opti-
mo violator legis dicatur, & sit.
Vnde nos intelligētes quod in qui-
busdam nostræ Diœcesis Ecclesijs
talis mos, & recepta consuetudo
inualuit, vt in die Purificationis
Beatæ virginis Mariæ ad cultum,
& deuotionem excitandam a Parro-
cho candelæ cereæ inter parrochi-
anos proprijs expensis distribuant,
& quod ex earum partitione, mag-
na in Ecclesia perturbatio, ingen-
tesq; tumultus, ac dissentiones ori-
antur. Ad quas tollendas (hac sy-
nodali constitutione) declaramus,
& præcipimus: vt in illis Ecclesijs
in quibus parróchi ceram partiri
prædicta

prædicta die conuenerunt, idem singulis annis obseruent, ita tamen, illud moderantes, vt non vniuerso, ac tumultuanti populo candelas exhibere teneantur, sed solum, clericis omnibus, & etiam regijs, ac vniuersitatis officialibus: liberum Parrócho relinquentes, vt ceteris quibus voluerit impartiat. At vero in parróchijs vbi huiusmodi consuetudo nusquam vixit huic candelarum partitioni obnoxios non esse, decernimus, nisi sponte id facere velint, quod eis nulla ratione prohibemus.

DECRETVM. XIII.

*De charitate confessarijs danda tempore
Quadragesimæ, & Iubilei occu-
rente, & a quibus.*

Commendādā huius nostræ Diocessis consuetudinē (consentiēte Synodo)

Synodo) approbamus, & eandem
 obseruãdam fore, hoc decreto per-
 petuis temporibus statuimus: quod
 parróchi cōfessarijs in Iubileis, po-
 tissimum tempore quadragesimę
 occurrentibus charitatē pro labore
 in audiēdis confessionibus suscep-
 to exsoluere consueuerūt: eisdemq;
 cibum illis diebus præbere. At uerò
 ubi extra tempus quadragesimę ta-
 les Indulgentias, seu Iubileos occur-
 rere contigerit: illud quod semper
 solitum est, obseruandum esse ordi-
 namus: scilicet quod Iurati foren-
 sium Ecclesiarum charitatem con-
 fessarijs debitam reddant: rectores
 uero cibum, seu victum ministrent,
 ac largiantur.

DECRETVM. XIII.

E

De

*De examinadoribus in Synodo electis. ad ex-
amen eorum qui se vacantibus
Ecclesijs opponunt.*

Decretis sacri Consilij Tridenti-
ni obtemperantes examini illo-
rum, qui vacaturis Ecclesijs parro-
chialibus sunt præficiendi, sequen-
tes doctores (cum Synodi approba-
tione) deputamus. Quorum nomina
hæc sunt.

D. Gregorius Forteza Archidia-
conus, & Canonicus.

D. Antonius Martorell Sacrista.

D. Ioannes Abrines Canonicus.

D. Bartholomeus Tries Cano.

F. Antonius Reus Prior Mones-
terij D. Dominici

Magister Michael Sastre Rector
sancti Michaelis.

Ad

Ad causas ecclesiasticas, & spirituales quæ ad forum ecclesiasticum pertinent in partibus a sede Apostolica, vel eius Nuncijs, seu legatis committendas: sequentes in hac Diocessi Maioricensi iudices nominantur.

Grægorius Forteza. I. V. D. Archidiaconus, & Canonicus.

Hieronimus Forteza Decanus, & Canonicus.

Matthæus Malferit. I. V. D. Canonicus.

Hieronimus Garau Canonicus.

Finis Synodi.

E 2.

...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...
 ...

...
 ...

...
 ...

...
 ...

...
 ...

...

...

LITTERÆ
PROCESSVS
S. D. N. D. SIXTI. PAPÆ
V. Lectæ die Cœnæ
Domini.

Ex Typographya Gabrielis Guasp. In
Platea Curiarum, Anno 1589.

IN NOMINE

SANCTÆ ET IN DIVINÆ

Trinitatis, Patris, & Filij, & Spi-
ritus sancti Amen.

Nouerint Vniuersi hoc præsens publicũ
transumptum inspecturi, quod nos Hie-
ronymus Matthæius Protonotarius Aposto-
licus vtriusq; signaturæ S. D. N. Papæ
Referendarius, Curia Caesarum Camera
Aposto. generalis Auditor, Romanaque
Curia Iudex ordinarius. Sententiarumq; et
Censurarum latarum, ac quarumcũq; litte-
rarum Apostolicarum vniuersalis executor
ab eodem S. D. N. Papa deputatus, vidi-
mus, & diligenter inspeximus litteras A-
postolicas S. D. N. Sixti diuina prouidentia
Papæ. V. hodie, qui fuit Iouis sancti, &
Cœnæ Domini, & solemniter more solito
lectas, & publicatas, eiusque vera Bulla
plumbea cum cordula rubei, croceiq; more
R. C. pendente Bullatas, & omni suspi-
cione carentes subsequenti tenoris.

SIX.

SIXTVS EPISCOPVS

feruus feruorum Dei ad futu-
ram rei memoriam.

Excommunicantur, & anathematizantur.

DASTORALIS Romani Ponti-
ficis vigilantia, & sollicitudo, cū
in omni Christianæ Reip. pace,
& tranquillitate procuranda, pro
sui muneris officio assidue versatur, tū po-
tissimū in Catholicæ fidei, sine qua impo-
sibile est placere Deo, vnitate, atque inte-
gritate retinenda, & conseruanda, maximè
elucet, nimirum, vt fideles Christi non sint
paruuli fluctuantes, neque circumferantur
omni vento doctrinæ in nequitia hominū,
ad circumventionem erroris, sed omnes
occurrant in vnitatem fidei, & agnitionis
filij Dei in virum perfectum, neq; se in hu-
ius vitæ societate, & communionem lædant,
aut inter se alter alteri offensionem præbeat,
sed potius in vinculo charitatis coniuncti,
tanquam vnius corporis mēbra, sub Chris-
to capite, eiusq; in terris Vicario Romano
Pontifice Beatissimi Petri successore, à quo

totius Ecclesiæ vnitas dimanat, augeantur in ædificationem, atque ita diuina gratia, adiutrice, sic præsentis vitæ quiete gaudeāt, vt futura quoq; Beatitudine perfruantur. Ob quas sanè causas Ro. Pontifices prædecessores nostri hodierna die, quæ anniuerfariæ Dominicæ Coenæ commemoratione solemnis est, spirituales Ecclesiasticæ disciplinæ gladium, & salutaria iustitiæ arma per ministeriū summi Apostolatus ad Dei gloriam, & animarum salutem solemniter exercere consueuerunt. Nos igitur, quibus nihil optabilius est, quàm fidei inuiolatam integritatem, publicam pacem, & iustitiā Deo auctore tueri, vetustum, & solemne hunc morem sequentes.

Heretici cuiuscunque sectæ, eorūdem fautores, libros legentes, tenentes, aut imprimentes, & schismatici.

¶ Excomunicamus, & anathematizamus, ex parte Dei omnipotentis, Patris, & Filij, & Spiritus sancti, Auctoritate quoque Beatorum Apostolorum Petri & Pauli, ac nostra, quoscunque Hussitas, Vuiclephitas, Lutheranos, Zuinglianos, Calvinistas, Hugonottos, Anabaptistas, Trinitarios: ac
omnes

omnes, & singulos alios Hæreticos quocunq; nomine cenſeantur, & cuiuscunq; ſectæ exiſtant, ac eorum credentes, receptatores, & generaliter quolibet illorū defenſores, ac eorundem libros Hæreſim continentes, vel de religione tractantes ſine auctoritate noſtra, & ſedis Apoſtolicæ, ſcienter legantes, aut retinentes, imprimentes, ſeu quomodolibet defendentes, ex quavis cauſa publicè, vel occultè, quocuiſ ingenio, vel colore, necnon Schiſmaticos: & eos qui ſe à noſtra, & Romani Pontificis pro tempore exiſtentis obedientia pertinaciter ſubtrahunt; vel recedunt.

Appellantes a Pont. ad futurum Concilium eorumq; fautores.

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & ſingulos cuiuscunq; ſtatus, gradus, ſeu conditionis fuerint: Vniuerſitates vero, Collegia, & Capitula quocūq; nomine nuncupentur, interdiciamus: ab ordinationibus, ſententijs, ſeu mādatis noſtris, ac Romanorū Pontificum pro tempore exiſtentium ad vniuerſale futurum Conciliū appellantes, necnon eos, quorum auxilio, vel fauore appellatum fuerit.

Piratae atque eorum receptatores, & fautores.

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus omnes Piratas, Cursarios, ac Latrunculos maritimos, discurrentes mare nostrum, praecipue a Monte Argentario, usque ad Terracinam, ac omnes eorum fautores, receptatores, & defensores.

Qui naufragorum Christianorum cuiuscumque generis bona etiam in littoribus inuenta surripuerint.

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, & singulos, qui Christianorum quorumcunque nauibus tempestate, seu intransuersum (vt dici solet) iactatis, vel quomodo naufragium pallsis, siue ipsis nauibus, siue ex ipsis eiecta in mari, vel in littore inuenta, cuiuscumque generis bona, tam in costis Tyrrheni, & Adriatici, quam in caeteris cuiusque maris Regionibus, & littoribus surripuerint, ita vt nec ob quodcumque priuilegium, consuetudinem, aut longissimi etiam immemorabilis temporis possessionem, seu alium quemcumque praetextum excusari possint.

Falsificantes litteras Apost. aut suppl.

a. 1590.

*a quocunque auct. habente signatas,
falso fabricātes litteras Apostolicā.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus omnes, qui in terris suis noua Pedagia,
seu gabellas præterquā in casibus sibi a iure,
seu ex speciali sedis Apostolicæ licentia per-
missis, imponunt, vel augent, aut imponi,
seu augeri prohibita exigunt.

*Imponentes noua pedagia, & gabellas
vel eas augentes.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus omnes falsarios litterarum Apostolica-
rū, etiam in forma breuis, ac supplicationū,
gratiam, vel iustitiam concernentium per
Romanum Pontificem, vel S. R. E. Vice-
cancellarium, seu gerentes vices eorum,
aut de mandato eiusdem Romani Pontifi-
cis signatarum, necnon falso fabricantes lit-
teras Aposto. etiā in forma breuis: & etiā
falso signantes supplicationes huiusmodi
sub nomine Romani Pontificis: seu Vice-
cancellarij, aut gerentiū vices prædictorū.

*Deferentes arma, & alia vsui bellico
idonea ad Turcas, vel alios Christiani
nominis inimicos, & ad Reip. Christi-
anæ statū pertinētia iisdem in damna
Christia.*

8 *Christianorum nunciantes.*

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus omnes illos, qui ad Saracenos, Turcas, & alios christiani nominis inimicos, vel hereticos, per nostras siue huius sanctæ sedis sententias expresse & nominatim declaratos deferunt, seu transmittunt equos, arma, ferrum, filum ferri, stamnū, chalibem, omnia que alia metellorum genera, atque bellica instrumenta, lignamina, canapē, funes, tam ex ipso canape, quā alia quacūq; materia, & ipsam materiā, aliaque huiusmodi, quibus christianos, & catholicos impugnant, necnon illos, qui perse vel alios de rebus, statum christianæ reipub. cōcernentibus, in christianorum perniciē, & damnū ipsos Turcas & christianæ religionis inimicos, necnon hæreticos in damnum catholicæ religionis certiores faciunt, illisq; ad id auxilium, consilium, vel favorē quomodolibet præstant. Non obstantibus quibuscunque privilegijs quibuscunque personis, Principibus, Rebus publicis per nos, & sedem prædictam hætenus concessis, de huiusmodi prohibitione expressam mentionē non facientibus.

Impedientes

*Impediente, eos qui victualia, & alia
9. necessaria Romam conuehunt.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus omnes impediētes eos, qui victualia,
feu alia ad vsum Romanæ Curiaē necessaria
adducunt, ac etiam eos, qui ne ad Roma-
nam curiam adducātur, vel afferantur pro-
hibent, impediunt, seu perturbant, seu hæc
facientes defendunt per se, vel alios cuius-
cunque fuerint ordinis, præminentiaē, cō-
ditionis, & status, etiam si Pontificali, seu
regali, aut alia quauis Ecclesiastica, vel mū-
dana præfulgeant dignitate.

*Qui ad sedem Apost. venientes vel ab
ea recedentes sua, aut aliorum opera
laeserint: & qui sine iurisdictione in Cu-
10. ria commorantes vexarint.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus omnes illos, qui ad sedem Apostolicā
venientes, & recedētes ab eadem, sua, vel
aliorum opera iuterficiunt, mutilant, spo-
liant, capiunt, detinent, nec non illos om-
nes, qui iurisdictionem ordinariam, vel de-
legatam à nobis, vel nostris iudicibus non
habētes, illā sibi temerè vēdicātes, & similia
contra morātes in eadem curia audent per-
petrare.

*Qui Romipetas, ac peregrinos etiam
in Vrbe morātes, vel abeuntes laeserint.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus omnes interficientes, mutilantes, vul-
nerantes, detinentes, capientes, seu depre-
dantes, Romipetas, seu peregrinos ad Vr-
bem causa deuotionis, seu peregrinationis
accedentes, & in ea morantes, vel ab ipsa
recedentes: & in his dantes auxiliū, consi-
lium, vel fauorem.

*Qui nocuerit S. R. E. Cardinalib. &
alijs praelatis.*

¶ Item excommunicamus, & anathematiza-
mus, omnes interficiētes, mutilantes: per-
cutientes, capientes, carcerantes, detinen-
tes, vel hostiliter insequentes. S. R. E. Car-
dinales, ac Patriarchas, Archiepiscopos,
Episcopos, sedisq; Apostolicæ Legatos vel
Nuncios, aut eos a suis Dioccesibus, territo-
rijs, Terris seu dominijs eijcientes. Necnō
ea mandantes, vel rata habentes, seu præstā-
tes eis auxilium, consilium vel fauorem.

*Ij qui ad Romanā curiam in negotiis
suis recurrentes per se, vel per alios
ledunt.*

¶ Item excommunicam⁹ & anathematizam⁹
omnes

omnes illos qui per se vel per alios, personas Ecclesiasticas quascūque, vel seculares ad Romanam curiam super eorum causis & negotijs recurrentes, ac illa in eadem curia prosequentes, negotiorum que gestores, aduocatos, procuratores, & agentes, seu etiā Auditores, vel Iudices super dictis causis, vel negotijs deputatos occasione causarum, vel negotiorum, huiusmodi occidunt, seu quomodo percutiunt, bonis spoliant, seu qui per se vel per alios directē, vel indirectē delicta huiusmodi cōmittere exequi, vel procurare, aut in eisdem consilium, auxilium, vel fauorem præstare non verentur, cuiuscunque præminentia, & dignitatis fuerint.

Qui appellant a grauamine, vel futura executione litter. Apostol. ad laicam potestatem.

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus omnes, tam Ecclesiasticos, quam seculares: cuiuscūq; dignitatis, qui prætexentes friuolam quandam appellationē à grauamine vel futura executione literarū Apostolicarū, etiam in forma breuis, tam gratiā, quā iustitiam cōcernentiū, necnō citationū,

in hi.

in habitationum, sequestrorū, monitoriorum, processuum, executorialiū decretorū à nobis, & à sede prædicta, seu Legatis, Nuncijs, præsidentibus Camera apostolicæ auditoribus, commissarijs, alijsque iudicibus, & delegatis apostolicis emanatorū, & quæ pro tempore emanaverint, aut alias ad curias seculares, & laicam potestatem recurrunt, & ab ea instante etiam Fisci procuratore, vel advocato appellationes huiusmodi admitti, ac litteras, citationes, inhibitiones, sequestra, monitoria, & alia prædicta capi, & retineri faciunt, quæ illa simpliciter, vel sine eorum beneplacito, & consensu, vel examine executioni demandari, aut ne tabelliones, & notarij super huiusmodi litterarum, & processuum executione, instrumenta, vel acta conficere, aut confecta, parti, cuius interest tradere debeant, impediunt vel prohibent: ac etiam partes, seu eorum agentes notarios, executores, & subexecutores litterarum citationum, monitoriorum, & aliorum prædictorum: capiunt, percussunt, vulnerant, carcerant, detinent ex Civitatibus, locis, regnis eijciunt, bonis spoliant perire faciant, cõcutiunt, & comminantur

minantur per se, vel alium seu alios publicè, vel occultè, quive aliàs quibuscunque personis in genere, vel in specie, ne pro quibusvis eorum negotijs prosequendis, seu gratijs vel litteris impetrandis ad Ro. Curiam accedant, aut recursum habeant, seu gratias ipsas, vel litteras à dicta Sede impetrent, seu impetratis utantur, directè, vel in directè prohibere, statuere, seu mādare, vel eas apud se, aut notarios, seu tabelliones, vel aliàs quomodolibet retinere præsumunt.

Quicumq; executionē litterarū Apost. aut aliarum expeditionū impediunt & ad gratias impetran. acceden. prohibēt.

¶ Item excommunicamus, & anathematizamus, omnes, & singulos, qui per se, vel alios auctoritate propria, ac de facto quarūcunque exemptionū, vel aliarū gratiarū, & litterarū Apostolicarū prætextu, beneficiales, & decimarum, ac alias causas spirituales, & spiritualibus annexas ab Auditoribus, & Commissarijs, alijsque iudicibus ecclesiasticis auocant, illarūve cursum, & audientiā, ac personas, capitula, conuentus, collegia, causas ipsas protequi volentes, impediunt, ac se de illarum cognitione, tanquam iudi-

ces interponunt. Quiq; partes aditrices, quæ illas cõmitti fecerunt, & faciunt ad reuocãdũ, & reuocari faciendũ, citationes, vel inhibitiones, aut aliàs litteras in eis decretas, & ad faciendũ, vel consentiendũ eos, contra quos tales inhibitiones emanarunt à censuris, & pœnis in illis contentis absolui per statutũ, vel aliàs compellunt, vel executionẽ litterarũ Apostolicarũ, seu executorialiũ processuum, ac decretorũ prædictorũ, quomolibet impediunt, vel suum ad id fauorem, consiliũ, aut assensum præstant, etiam prætextu violentiæ prohibendæ, vel aliarũ prætensionũ, seu etiã donec ipsi ad nos informandos (vt dicunt) supplicauerint, aut supplicari fecerint, nisi supplicationes huiusmodi coram nobis, & sede Apostolica legitime prosequantur, etiã si talia cõmittentes fuerint præsidẽtes Cancellariarũ, Consiliorũ parliamentorũ, Cancellarij, Vicecancellarij, consiliarij, ordinarij, vel extraordinarij quorumcunque Principum secularium etiam si Imperiali, Regali, Ducali, vel alia quacũque præfulgeant dignitate, aut Archiepiscopi, Episcopi, Abbates, cõmẽdatarij, seu Vicarij fuerint.

Iudices

Judices seculares qui Ecclesiasticas personas trahunt ad sua tribunalia, quiq.

Ecclesiasticam libertatem tollunt, aut

15. in aliquo perturbant.

¶ Quiue eorū præteso officio, vel ad instantiā partis, aut aliorū quorūcunq; personas ecclesiasticas capitula, conuētus, & collegia Ecclesiarū quarūcunq; corā se ad suū tribunal, audientiā, cancellariā, consilium, vel parlamentum præter iuris canonici dispositionē trahunt, vel trahi faciunt, vel procurant directè, quouis quæsito colore: necnō qui statuta, ordinationes, pragmaticas seu quouis alia decreta in genere, vel in specie, ex quouis causa, & quouis quæsito colore, ac etiā prætextu cuiusuis consuetudinis, aut priuilegij, vel aliàs quomodolibet fecerint, ordinauerint, & publicauerint, vel factis, & ordinatis vstitauerint, vnde libertas ecclesiastica tollitur, seu in aliquo læditur, vel deprimiū, aut alio quouis modo restringitur, seu notris, & dictæ sedis, ac quarūcunque ecclesiarū iuribus quomodolibet directè vel indirectè tacitè vel expresse præiudicatur.

Impedientes prælatos ne sua iurisdictione vstantur: qui que illorū, & delegato-

*rum iudicia eludentes ad cancellarias
recurrunt, aut contra illos decernunt,
16. præstantq. auxilium.*

Necnō qui archiepiscopos Episc. aliosq; superiores, vel inferiores Prælatos, & omnes alios quoscunq; iudices ecclesiasticos ordinarios, quomodolibet impediūt quo minus sua iurisdictione ecclesiastica contra quoscunque utantur, secundū quod canones, & sacræ constitutiones ecclesiasticæ, & decreta Cōciliorū generalium, & præsertim Tridē-
tini, statuunt, ac etiā eos qui post ipsorū ordinariorū, vel etiā ab eis delegatorū quorū-
cunque sententias, & decreta, aut alias fori eccl. iudiciū eludentes ad cancellarias, & alias Curias seculares recurrunt, & ab illis prohibitiones, & mandata etiā pœnalia ordinarijs, aut delegatis prædictis decerni, & contra illos exequi procurant: eos quoque qui hæc decernūt, & exequuntur, seu dant auxilium, consiliū, patrocinium, & fauorem in eisdem.

*Ujurpantes sedis Apost. & quarūcun-
que Ecclesiarum iurisdictiones vel fruc-
17. tus etiam sequestrantes.*

¶ Qui iurisdictiones seu fructus redditus,

& prouentus ad nos, & sedē Apostolicam, & quascunq; Ecelesiasticas personas ratione Ecclesiarū, monasteriorū, & aliorū beneficiorū ecclesiasticorū pertinentes, usurpant vel etiā quauis occasione, vel causa sine Romani Pontificis; vel aliorū ad id legitimam facultatem habentium expressa licentia sequestrant.

*Imponentes decimas, & alia onera personis Ecclesiast. Ecelesiis, monasteriis
18, aut eorum fructibus.*

¶ Quiue collectas, decimas; talleas, præstantias, & alia onera clericis prælatis, & alijs personis ecclesiasticis, ac eorū, & ecclesiarū monasteriorū, & aliorū beneficiorū bonis illorūq; fructibus, redditibus, & prouentibus huiusmodi absque simili Romani Pontifici. speciali, & expressa licentia imponunt, & diuersis etiā exquisitis modis exigunt, aut sic imposita etiam à sponte dantibus, & cōcedentibus recipiunt. Necnon qui per se vel alios directē vel indirectē prædicta facere exequi, vel procurare, aut eisdem auxiliū consiliū, vel fauorē præstare non verentur: cuiuscunque sint præeminentiæ, dignitatis, ordinis, conditionis, aut status, etiam si Im-

periali aut Regali præfulgeant dignitate, seu Principes; Duces, Comites, Barones, & alij potentatus: quicunq; etiã regnis, prouincijs ciuitatibus, & terris quoquomodo præfidētes, & consiliarij, & senatores, aut quauis etiã pontificali dignitate insigniti. Innouātes decreta super his per sacros canones tã in Laternenfi nouissimè celebrato, quã alijs concilijs generalibus ædita etiã cū censuris, & pœnis in eis contentis.

Judices seculares quod se interponunt in causis capitalibus seu criminalibus contra Ecclesiast. personas.

¶ Item excōmunicamus, & anathematizamus omnes, quoscunq; Magistratus, & Iudices, Notarios, scribas, executores, subexecutores quomodolibet se interponentes in causis capitalibus, seu criminalibus contra personas ecclesiast. illas processando bāniēdo, capiēdo seu sentētiās cōtra illas proferēdo, vel exequendo sine speciali, specifica, & expressa huius sanctæ sedis Apostolicæ licētia etiã si talia committentes fuerint consiliarij: senatores, præsidentes, cancellarij, vicecācellarij: aut quouis alio nemine nūcupati.

Occupantes bona, aut terras Ecclesiæ Rom.

*Rom. & in illis supremā iurisdictionem
20 Usurpantes.*

¶ Item excōmunicamus, & anathematizamus omnes illos qui per se, seu alios directè, vel indirectè sub quocūq; titulo, vel colore inuadere, destruere, occupare, detinere præsumpserint in totum, vel in partē Almā Urbem, Regnū Siciliae, Insulas Sardiniae, & Corsicæ, Terras citra pharū, Patrimonium Beati petri in Tuscia, Ducatū Spoletanū, Comitātū Venayfinū, Sabinensem, Marchiæ Anconitatae, Massæ Tribariae, Romādiolæ, Campaniæ, & maritimas prouincias, illarūq; terras, & specialis cōmissionis Arnulphorum, Ciuitatesq; nostras Bononiā, Cælenam, Ariminū, Beneuentū, Perusiū, Auinionē, Ciuitatē Castelli: Tudertum, & alias ciuitates, terras, & loca, vel iura ad ipsam Romanā Ecclesiā pertinentia, dictæq; Romanę Ecclesię mediatè, vel immediatè subiecta. Quiue supremā iurisdictionē in illis nobis, & idē Romanę Ecclesię cōpetentē de facto usurpare, perturbare, retinere, & vexare varijs modis præsumunt, nec nō adherētes, fautores, & defensores eorū, seu illis auxilium, consilium vel fauorē quomodo

libet præstantes.

Volētes presētes nostros process^o ac omnia, & quęcunq; his litteris cōtenta quousq; alij huiusmodi processus a nobis aut Ro. Pōtifi. pro tempore existente fiant, aut publicētur durare suosq; effectus omnino sortiri.

¶ Cæterū a prædictis sententijs nullus per alium, quā per Roma. Pontificē (nisi in mortis articulo cōstitutus) nec etiam tunc, nisi de stando Ecclesię mādatis, & satisfaciendo cautione præstita, absolui possit, etiā prætextu quarūui facultatū, & indultorū, quibuscūq; personis ecclesiasticis secularib^o, & quorumuis ordinū, etiā mendicantiū, ac militiarū regularibus, etiam episcopali vel alia maiori dignitate præditis, ipsiq; ordinibus, & eorū monasterijs, cōuētibus, ac capitulis, collegijs, cōfraternitatib^o, cōgregationibus, hospitalibus. & locis pijs, necnō laicis etiā Imperiali Regali. & alia mūdana excellentia fulgentibus per nos, & dicta sedem, ac cuiusuis Concilij decreta, verbo litteris aut alia quacūq; scriptura in genere, & in specie coecessorū, & innouatorū, ac concedendorū, & innouandorū, nisi in eis etiā calus præsentibus litteris expressi cōprehendātur.

Abjo.

Absolutio soli Pontifici reservatur.

¶ Quod si fortè aliqui contra tenorē præsentium talibus excommunicatione, & anathemat. laqueatis, vel eorū alicui absolutionis beneficiū impendere de facto præsumserint, eos excommunicationis sententia innodam⁹: grauius cōtra eos spiritualiter, & tēporaliter, prout expedire nouerimus processuri.

Absoluerē præsumentes excommunicantur:

Declarantes, ac protestantes quācunq; absolutionē etiā solēniter per nos faciendā prædictos excommunicatos sub præsentibus cōprehensos, nisi prius à præmissis cū vero proposito vltius similia nō cōmittendi detulerint: ac quoad eos, qui contra Ecclesię libertatē (vt præmittitur) statuta fecerint, nisi prius statuta, ordinationes, constitutiones, pragmaticas, & decreta huiusmodi publicè reuocauerint, & ex archiuis, seu capitularibus locis, aut libris in quibus annotata reperiunt̄ deleri, & cassari, ac nos de reuocatione huiusmodi certiores fecerint, eos nō cōprehendere, nec eis aliter suffragari; qui in etiā per huiusmodi absolutionē, aut quoscūque alios act⁹ cōtrarios tacitos, vel expressos, ac etiā per patientiā, & tolerantiā nostrā, vel

successorū nostrorum quāto cunq; tēpore
 continuatā impremissis omnibus, & singu-
 lis, ac quibuscūq; iuribus sedis Apostol. ac
 sanctæ Rom. Eccles. vndecūq; & quando-
 cunq; quæsitis, vel querendis nullatenus
 præiudicari posse, aut debere.

¶ Non obstantibus privilegijs, indulgētijs,
 & litteris Apostolicis, generalibus, vel speci-
 alibus supradictis, vel eorū alicui, seu aliqui-
 bus alijs cuiuscūq; ordinis, status, vel condi-
 tionis, dignitatis, & præminentia fuerint
 etiā si (vt præmittitur) Pōtificiali, Imperiali,
 Regali, seu quavis ecclesiastica, & mūdana
 præfulgeat dignitate; vel eorū regnis, pro-
 uincijs, ciuitatibus seu locis à prædicta sede,
 ex quavis causa, etiā per viam cōtractus, aut
 remunerationis, & sub quavis alia forma, &
 tenore, ac cum quibuscūq; clausulis, etiā de-
 rogatoriarū derogatorijs, concessis etiā cō-
 tinentibus quod excōmunicari, anathema-
 tizari, vel interdici non possint, per litteras
 apostolicas non faciētes plenā, & expressā,
 ac de verbo ad verbū de indulto huiusmodi
 ac de ordinibus, locis, nominibus proprijs,
 cognitionibus, & dignitatib⁹ eorū mētione,
 necnon cōsuetudinibus etiā immemorabi-
 libus

libus, ac præscriptionibus quātūcunq; longissimis, & alijs quibulibet obseruantijs, scriptis, vel non scriptis, per quæ cōtra hos nostros processus, ac sententias quominus includātur in eis se iuuare valeāt, vel tueri.

¶ Que omnia quo ad hoc eorū omniū tenores, ac si ad verbū, nihil penitus omisso infererentur præsentib⁹ pro expressis habentes, penitus tollimus, & omnino reuocamus, cæterisq; contrarijs quibuscunque.

¶ Ut vero præsentis nostri processus ad publicā omnium notitiā facilius deducātur, cartas, seu mēbranas processus ipsos continentes valuis Ecclesiæ S. Ioānis Lateranen. & Basilicę Principis Apostol. de Vibe apēdi faciem⁹: vt ij quos processus huiusmodi concernūt, quod ad ipsos nō peruenerint, aut q̄ ipsos ignorauerint, nullā possint excusationē prætere, aut ignorantia alle-gare, cū nō sit verisimile id remanere incognitū, q̄ tam patēter omnib⁹ publicatur. Insuper vt processus ipsi, & præsentis litteræ, ac omnia, & singula in eis cōtenta eo fiant notiora, quo in plerisq; ciuitatibus, & locis fuerint publicata. Vniuersis, & singulis Patriarchis, Primatibus, Archiepiscopis, Episcopis

copis, & locorū ordinarijs, & prælatis vbilibet cōstitutis, per hæc scripta cōmittim⁹, & in virtute sanctę obedientię districtè præcipiendo mādamus, vt perse, vel aliū, seu alios præsentēs litteras, postquā eas receperint, seu earū habuerint notitiā semel ī anno, aut si expedire viderint, etiā pluries in Ecclesijs, suis dum in eis maior populi multitudo ad diuina conuenerit, solemniter publicent, & ad Christi fidelium mentes reducāt, nunciēt, & declarent.

Quicumq; audiunt confessiones apud se has litteras habeant.

¶ Cæterū Patriarchæ, Archiepiscopi, Episcopi, alijq; locorū ordinarij, & Ecclesiarū prælati, necnon rectorēs cæteri; curā animarū exercentes, ac præbyteri seculares, & quorumuis ordinū regulares ad audiendas peccatorū confessiones quauis auctoritate deputati transumptū litterarū penes se habeant, easq; diligenter legere, & percipere studeant. Volens earundē præsentium transumptis, etiā impressis notarij publici manu subscriptis, & sigillo iudicis ordinarij Romanæ Curie, vel alteri⁹ personæ indignitate Ecclesiasticę constitutæ munitis, eandem
 prorsus

prorsus fidē in iudicios, & extra illud vbiq;
 locorū adhibendam fore, quæ ipsis præsen-
 tibus adhiberetur, si essent exhibitæ, vel of-
 tentæ. Nulli ergo omnino hominum liceat
 hanc paginā nostrę excōmunicationis, ana-
 thematizationis, interdicti, innouationis,
 innodationis, declarationis, protestationis,
 sublationis, reuocationis cōmissionis, māda-
 ti, & voluntatis infringere; vel ei aulū teme-
 ratio contra ire. Siquis autē hoc attentare
 præsumpserit indignationē Omnipotentis
 Dei: ac Beatorū Petri, & Pauli Apostolorū
 eius, se nouerit incurturū. Datū Romæ apud
 Sanctum Petrū. Anno incarnationis Domi-
 nicæ, millesimo quingētesimo octuagesi-
 mō sexto: tertio nonas Aprilis Pontificat⁹
 nostri anno primo.

Aldobrādinus,

Hyppolitus Card.

Ioan. Baptista Canob.

A. de Alexijs.

Anno a Natiuitate Dñi, millesimo quingē-
 tesimo octuagesimo sexto, indiētione deci-
 ma quarta, die vero Tertia mensis Aprilis,
 Pontificatus S. D. N. Dñi Sixti diuina pro-
 uidentia Papæ Quinti, anno primo. Retro
 scriptæ litterę Apostolicę affixæ, lectæ, &
 publicatæ fuerunt in valuis, siue portis Ba-
 filicarum

silicarū S. Ioannis Lateranensis, & S. Petri
Principis Apostolorū de Vrbe, necnō Can-
cellarię Apostolicę, & aciei Campi Florę,
per nos Io. Freile, & Nicolaū Taglietrum
sanctissimi Dñi Nostri Papę Curs.

Alexander Parrabiachus Mag. Curs.

¶ Quibus quidē litteris diligenter inspectis
illas ad requisitionē, & instantiā Magnifici
D. Io. Iacobi Panici sanctissi. D. N. Papę,
& Camerae Apostol. Procuratoris Fiscalis:
per Marcū Antoniū Brutum nostrū, & dic-
tę curię Notarium publicum infra scriptū
transumi, & exemplari ac in hanc publicā
transumpti formā redigi mādauius. De-
cernentes, & volentes; vt huic præsentī trā-
sumpto iuxta earumdē litterarū, & decreti
in eis appositi formam continentiā, & te-
norē de cætero plena, & indubia fides adhi-
beatur vbiq; locorum ac si ipsę literę ori-
ginales exhibitę vel ostentę forent. Quibus
omnibus, & singulis auctoritatē nostram or-
dinariā, ac decretū interposuimus, & inter-
ponimus per præsentēs. In quorum fideni
præsentas litteras atq; præsens publicū tran-
sumpti instrumentū exinde fieri, & per im-
pressores Camerales imprimi, ac per dictū
Nota-

Notariū nostrū, & curiæ nostrę corā nobis scribam infra scriptū subscribi, & publicari mandauimus, nostriq. soliti sigilli impressione muniri iussimus, & fecimus. Dat. in ædibus nostris anno incarnationis Domini- cæ Millesimo Quingentesimo octuagesimo sexto die Tertia Aprilis. Pontificatus Sancti-ssi. in Christo patris, & D. N. D. Sixti di- uina prouidentia Papæ Quinti, anno primo; præsentibus ibidem D D. Pompeo Antoni- no, & Pompeo Valerio dictæ curiæ nostræ Notarijs, & corā nobis scribis testibus ad præmissa omnia, & singula vocatis, & ro- gatis.

CASSVS IPSI REVEREN-
dissimo Domino Episcopo reseruati.

CRimen propter quod, clericus irregu-
laritatem incurrit.

Peccatum propter quod, imponi solet pœ-
nitentia tolemnis, & publica.

Absolutio a maiori excommunicatione.

Homicidium voluntarium.

Violatores libertatis, & immunitatis eccle-
siasticæ.

Instru

Instrumentorum, seu litterarum falsarij,
sive sint notarij, sive alij.

Decimas non plenè soluentes.

Matrimonia clandestinè, & contra inter-
dictum ecclesiæ contracta. (cuta.

Oppressio prohs calu, sive ex proposito se-
Congressus cum moniali, & filia spiritali
ratione sacramentorum.

Peccatum bestialitatis, & sodomiæ.

Congressus cum infideli.

Luxurians in ecclesia cū seminis emissionē.

Procurātes abortum, vel sterilitatem in se,
vel in alio.

Verberantes patrem, vel matrem.

Incendiarij dolosi.

Blasphemia in Deum, vel Sanctos.

Notarij, seu alij qui scripturas partibus ad-
uersis ostendunt, antequā debeant iuxta
iuris dispositionē, vel cōsuetudinē patrię.

Dantes testimonia falsa, vel negantes verita-
tem in legitimo iudicio.

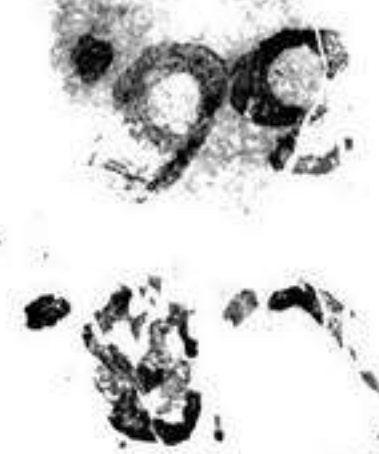
Sortilegi, & incantatores.

Sacrilegi.

Votorum commutatio.

Incerto iū male ablatorū, quorū dominus
ignoratur dispensatio.

Laus Deo.

BIBLIOTHECA

L. 415